

Иако нико од надлежних институција – Црква, Ректорат, званично не коментарише одлуку Светог архијерејског синода СПЦ да са Православног богословског факултета Београдског универзитета „уклони“ редовног професора епископа западноамеричког Максима (Васиљевића) и доцента Марка Вилотића, из коментара на друштвеним мрежама и црквеним сајтовима види се да су многи упућени у проблем и да се чека „расплет“ у Патријаршији или евентуално изјашњавање надлежних органа факултета.

На писање Данаса јуче је реаговао само Никола Селаковић, генерални секретар председника Србије, који негира политичку позадину овог „случаја“. Иако Селаковић оптужује наш лист да покушава да „наруши до сада најбољу сарадњу врха српске државе и Цркве“, у патријаршијским круговима спекулише се да је „случај“ владике Максима могући почетак шире акције против критичара председникове политике на Косову и Метохији у редовима СПЦ. При томе извори Данаса не искључују ни могућност да политичке околности могу бити искоришћене за „обрачуне“ у СПЦ из црквених и других разлога.

Од свих правних, верских и пасторалних последица евентуалног спровођења синодске одлуке, Селаковић је коментарисао само спекулације о могућој политичкој позадини овог црквеног преседана зато што владика Максим спада у епископе који су на последњем Сабору СПЦ критиковали председникову политику на КиМ.

Селаковић је гостујући јуче ујутру на ТВ Пинк рекао да „као близак председников сарадник и као неко ко је у сталним контактима са СПЦ одговорно тврди да председник Вучић не зна ко је владика Максим и да му није познато ни да је предавач на Православном богословском факултету, а још мање који су разлози за поступке који се у Данасу наводе“. Напомињући да је био присутан на седници која је одржана заједно са

Сабором СПЦ и којој су присуствовали Александар Вучић и Милорад Додик, Селаковић је изјавио да се „на тој седници, колико се сећа, владика Максим уопште није јављао за реч“.

– То је једна у низу неистина, које се у том тексту појављују, да су склоњени критичари политике председника Вучића на КиМ, а да они нису ни учествовали у том разговору, нису се ни чули, а за неке од њих и не зна да ли су били присутни у сали где је био састанак. Ово показује чиме су спремни да се служе људи који са једне стране желе да нападају председника Србије по сваку цену, чак и у ситуацији у којој је могуће да испадну глупи и будале, а с друге стране показује колико је неко жељан да наруши једну врсту, могу да кажем, до сада најбоље сарадње врха српске државе и Цркве. Уверен сам да у томе неће успети – поручио је, између осталог, Никола Селаковић.

Председников секретар је и у време мајског заседања Сабора јавно негирао писање Данаса о догађајима „иза затворених врата“ на Вучићевом пријему у патријаршијском „Црвеном салону“, али се у изјавама појединих архијереја и писања других медија после Сабора извештавање нашег листа показало тачно. Иако је Сабор донео одлуку да Вучић не може да уђе на заседање, већ је одлучено да то буде пријем, Селаковић је јавно тврдио да је „Вучићево присуство седници редовног годишњег заседања Светог архијерејског сабора СПЦ веома важно и да представља озбиљан корак ка стварању једне врсте националног јединства и консензуса око питања од животне важности за државу и народ“. Сабор је потом поново саопштио да је против независности, поделе и разграничења на КиМ, за које се председник Србије јавно залаже.

Никола Селаковић је као надлежни државни службеник у Српској патријаршији почео да се експонира као министар правосуђа, током чијег је мандата Београд званично и против Устава Србије предао српско правосуђе на КиМ Приштини. У патријаршијским круговима спекулише се да је сада, наводно, директна „веза“ између Председништва Србије и поглавара СПЦ Иринеја. „Карика“ је наводно Селаковићев духовник викар патријархов епископ ремезијански Стефан (Шарић), који је у јавности познат и као духовник естрадне звезде Светлане Ражнатовић.

Селаковића бије глас да је близак и са најближим патријарховим сарадницима. У црквеним изворима прича се да је председников генерални секретар последњих година лобирао за избор у владичанско звање не само свог духовног оца, него и других владика, као и да се на његов телефонски позив последњих година одређује и састав Синода, чији је једини стални члан, према црквеном Уставу, председавајући – поглавар СПЦ. „Злобници“ иду тако далеко да у Селаковићу виде председниковог човека у

„државном пројекту“ припреме будућег српског патријарха међу Вучићу блиским архијерејима СПЦ.

Иако Селаковић тврди да актуелна власт не утиче на унутарцрквене спорове, поједини црквени кругови спекулишу да је уклањање владике Максима са факултета, као и критике којима је био изложен на последњем Сабору због „украјинског црквеног питања“ заправо почетак „напада“ на његовог духовног оца умировљеног епископа бившег захумско-херцеговачког Атанасија (Јевтића), једног од највећих критичара Вучићеве политике и ван СПЦ. Многи мисле да је прошлогодишњи неочекивани премештај владике Григорија из Херцеговине у Немачку део исте приче.

Што се тиче синодске одлуке о „уклањању“ двојице предавача највише високошколске установе у СПЦ, за сада их није коментарисао ни декан Богословског факултета, епископ браничевски Игнатије (Мидић). Он се вратио у Пожаревац, потврђено је нашем листу, који још очекује његове одговоре о синодским одлукама.

Поједини црквени сајтови преносе да је став Синода „дугоочекиван“ и да би могао да значи повратак „Београдске патријаршије идеји о духовној академији као једином правцу развоја Богословског факултета како би био у служби Цркве и образовању њених клирика“. Исти извори тврде да се Богословски факултет отео од СПЦ 2004, кад је управо на дугогодишњи захтев Цркве враћен на БУ, мада се на проблеме са овом установом у црквеним круговима указује много дуже.

Приче о пучу у СПЦ

Из дела Цркве, блиском Вучићевој власти, последњих дана почели су да стижу сигнали о наводној припреми „пуча“ у СПЦ – смене патријарха Иринеја на следећем Сабору. „Завереници“ су, како се спекулише, епископи који се противе Вучићевој политици на КиМ, а за разлику од овогодишњег мајског Сабора кад су у медијима блиским напредњачким властима протурале сличне вести, „коловођа“ више није митрополит црногорско-приморски Амфилохије (Радовић) него владика диселдорфско-немачки Григорије (Дурић), чијег је секретара Марка Вилотића Синод одстранио са Богословског факултета заједно са владиком Максимом. Што се тиче митрополита црногорско-приморског Амфилохија, многи нису поверовали изјавама црногорског председника Мила Ђукановића да „дисциплиновање“ СПЦ у Црној Гори није договорено са Александром Вучићем.

Синодалци

Према Данасовим незваничним сазнањима, патријарх Иринеј је поводом „случаја“ владике Максима, владици Атанасију (Јевтићу), између осталог објаснио, да иза синодске одлуке стоји цела црквена влада. Актуелни Синод чине: патријарх Иринеј, митрополит добро-босански Хризостом (Јевић), епископи бачки: Иринеј (Буловић), шумадијски Јован (Младеновић) и крушевачки Давид (Перовић). Црквени извори тврде да су владике Иринеј бачки и Давид крушевачки на мајском Сабору били главни критичари владике Максима због „украјинског црквеног случаја“, који је више пута враћан на дневни ред, пошто је саборска већина одлучила да Вучић не може да уђе на саборску седницу и после његовог скандалозног пријема у Патријаршији, на коме је нападао и претио појединим владикама.

(Данас)